...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...КП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...но Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

(...270) | 1951 оной апрелиин 24, вторник | Сэн 20 мүнгэн

☆ ☆

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй паровозо-вагонно цехын коллектив Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо апрелиингээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ, һарынгаа түсэбһөө гадуур 4 вагон бүтээн гаргаха уялга абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мүнөөдэр түрүүлжэ ябаһан, нүхэр М. Баталкинай хүтэлбэрилдэг, вагонно рамануудые таблагшадай бригада ажаллажа байна. Тус бригада үдэр бүрингөө даалгабарие 340 процент дүүргэнэ. Түрүүшын зэргэдэ (зүүн гарһаа) бригадир Баталкин байна.

М. Минеевэй фото.

☆ ☆ ☆

...Малай түл абалгые ...мхитэйгээр үнгэргэе

...Рэй арадай ажахые дайнай ...ээ һэргээн бодхоохо ба хүг... табанжэлэй түсэбэй амжал...аар дүүргэгдэһэн тухай мэ... манай ороной бүхы ажал...гшэгы баяртайгаар угтаба.

...й республикын малшад энэ ...дэ харюу болгон Бичурын ...гуудай уряагаар социалис... мүрысөөндэ оролсожо, ма...алжэлгэ ба түл абалгые эм...эр үнгэргэхэ, тиигэжэ энэ ...нитын ашаг шэмэтэ мал...үгжөөхэ гурбан жэлэй түсэ...жалтатайгаар дүүргэхэ гэ...атриотическа дэбжэлтэтэй... хүдэлмэрилжэ байна.

... он хадаа ниитын ашаг шэ... малажал хүгжөөхэ гурбан ... түсэбые дүүргэлгын жэл ...имэһээ мүнөө жэл эхэ мал... олон түл абажа, нэгэшье ...гүйгөөр түлжүүлхэ гээшэ ...а шухала байна. Юуб гэхэ...эрһэн хоёр жэлдэ түсэбөө ...гүй дээрэһээ, республикын ...уд тэрэ дутагдалаа хүсэл... ба энэ жэлэйнгээ түсэб ... ёһотой. ВКП(б)-гэй обко...V пленум болбол шэнэ түл ...гээр абаха ба тэрэниие бү...тэнөөр түлжүүлхэ ябадал ...ень партийна, советскэ, хү...ахын органуудһаа эриһэн ...

...ал олон түл абажа, бүрин ...р түлжүүлээ һаа, ниитын ... тоо толгойе олошоруулжа ...бди гэжэ ойлгоһон түрүү ... түл абалгые эмхитэй һай...үнгэргэжэ байна. Жэшээнь, ...йн аймагай «Улаан-Эрхи» колхозой ахалагша хонишон ... Базаржапова 308 хурьга ... һайнаар тэжээжэ байна. ... аймагай «Коммунизм» кол... ОТФ байгша оной түрүүшын ... соо 744 хурьга, тус колхо...алишан Буня Цыдымпилова ... абаад, нэгэшье хоролтогүй...үлжүүлжэ байна.

...скэ агробиологическа нау...аалые, зоотехническэ заа...уудые хэрэг дээрэнь бэелүү...үсэл оролдолго ехэтэй... хүдэлмэрилһэнэй ашаар тү... малшад амжалта туйлана. ... эхэ малнуудые ба түлнүү...аан, сэбэр, һаруул байраар, ...анартай тэжээлээр хангаха ... онсо анхаралаа хандуул...эдэнэй хүдэлмэриин дүй дүр... республикын бүхы малша...да үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэ...

...р, түл абалга хаа хаана...аар үнгэргэгдэнэ гэхын ... Зарим аймагуудай кол...а энэ кампани эхилхэһээ ... үнгэргэгдэжэ, шэнэ түл...рзада оруулагдажа байна. ... аймагай Калининай нэрэм... колхозой хонинной-товарна фермэдэ (даагшань нүхэр Ранжуров) мүнөө жэлдэ абтаһан 350 хурьгадайнь аяар 50 гаранинь гарзалаа. Нарай хурьгадые муугаар харууһалдаг, хүйтэн байрада хонуулдаг, саг соонь эдеэлүүлдэггүй, тэжээлээр дутаадаг байһан шалтагаанһаа иимэ байдал тохёолдоо. Энэ жэлэй түлые гарзалуулжа ба муугаар харууһалжа байһан баримтанууд үсөөнбэшэ үзэгдэнэ.

Бүхы малшадай уялга хадаа шэнэ түлнүүдэй хойноһоо харууһалгаяа улам һайжаруулха ябадал болоно. Илангаяа мүнөө хабарай үедэ нарай малнуудые дааруулхагүйн ба үбшэлүүлхэгүйн тулада байрануудые хододоо нэгэ адли дулаан температуратай ба сэбэр агаартай байлгаха хэрэгтэй. Нарай малнуудые саг соонь хүхүүлхэ, зөөлэн һайн дэбисхэр дээрэ хонуулха гээшэ малшадай ба малай фермэнүүдые даагшадай зорилго болоно. Тэрэшэлэн нарай малда эдюулхын тула тэжээлэйнгээ запаһаа эгээл һайн шанартайень таһалха шухала. Түлнүүдые элүүр һайнаар тэжээхын тулада эхэнүүдыень һайнаар эдеэлүүлгэ ба харууһалга ехэ удхашанартай. Тиимэ тула колхозуудай правленинүүд эхэ малнуудые һайн тэжээлээр хангаха, соломо мэтын бүдүүн тэжээл заабол хэршэжэ, ууралтуулжа, оробо таряа заатагүй тээрмэдэжэ эдюулхэ ябадал эмхидхэхэ ёһотой. Түл абалгын үедэ зоотехник мэргэжэлтэд залуу малнуудые зүбөөр харууһалха, профилактическа хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ, тэжээл һайнаар буйлуулха хэрэгтэнь малшадта ехэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой. Энэ үедэ тэдэнэр хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар хүдэлмэрилхэ зэргэтэй.

Түл абалгын үедэ бүхы малшадай харюусалгые улам дээшэлүүлхэ, тэдэнэй хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ колхозуудай правленинүүдэй ба партийна эхин организацинуудай шухала зорилго мүн.

ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй тогтоолые амжалта түгэсөөр дүүргэхын тула нютагуудтахи партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд малшадай социалистическэ мүрысөө улам үргэдхэхэ, мал үсхэбэрилгын ба түл абалгын хүдэлмэриие үдэр бүриингөө хүтэлбэри ба хиналта доро абаха уялгатай.

Нүхэд малшад! Мүнөө жэлэй түл абалгые эмхитэй һайнаар үнгэргэлгэ хадаа ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгын найдамтай үндэһэ һуури болоно. Тиимэһээ түлнүүдые һайнаар абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдогты.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНЭЙ ДАЛАЙСЫЕ ҮРГЭДХЭЕ!

Цехын түрүү бригада

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй № 2 паровозо-механическа цехын ахалагша мастер нүхэр Барановай хүтэлбэрилдэг, дышлэнүүдые бүтээгшэдэй бригада Майн урдахи социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Энэ бригада 30 шахуу хүнүүдһээ бүридэнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө стахановска ажалаар олон һара үдаагаар коллективэйнгээ дунда эрхим жэшээ харуулна.

—Үнгэрэгшэ март һарын даалгабарие 180 процент дүүргээд, Майн 1-нэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаа һэмди. Һарынгаа түсэбые апрелиин 25-да дүүргэхэ гэһэн уялгаяа хэдэн хоногоор урид дүүргээбди. Болохоёо байгаа бүгэдэарадай һайндэртэ бэлэг болгон, даалгабариһаа гадуур арбаад паровозой дышлэнүүдые бүтээн гаргаха зорилготойгоор хүдэлмэрилжэ байнабди,—гэжэ нүхэр Баранов хөөрэнэ.

Дышлэнүүдые бүтээгшэдэй хүдэлмэрилжэ байхые харахада, тэдэнэй эбтэй, эршэтэй ажал бусадайхиһаа илгарна. Дээрээ цехын дамжуулгын Улаан туг хадханхай фрезернэ станогто 2 хүн поршневой дышлэнүүдэй булануудые фрезеровална. Сагаа дэмы гээхэгүйн тулада, нэгэниинь подъемно кранай үлгүүрнүүдые дүтэлүүлэн, бэлэн болоһон дышлэнүүдээ шагтагалан, ондоо процессто абаашана. Тэндэхидынь ерэһэн дышлэнүүдые зааханшье миин хэбтүүлэнгүйгөөр өөһэдынгөө станогто оруулна.

Тус бригада халаан соо нэгэ паровоздо (8) дышлэнүүдые бүтээн гаргаха нормотой юм. Теэд, тэдэнэр стахановска вахтада жагсаһан үдэрһөө эхилжэ, 14 дышлэнүүдһээ доошо бэшые бүтээнэ, зарим үдэрнүүдтэ 16 болгоно.

—Дайнай хойтохи сталинска табанжэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай мэдээсэл маниие ехээр баясуулба. Энэ мэдээсэлые дуулаад байхадаа, мүрысөөгөө улам шангадхабабди. Манай бригадынхидай дунда табанжэлэй үе соо тус бүридөө арбаад, арба гаран жэлэй нормонуудые дүүргэһэн үйлэдбэриин новаторнууд олон,—гэжэ бригадын стахановец нүхэр Мищенко омогорхон мэдүүлнэ.

Табанжэл соо 8 жэлэй нормо дүүргэһэн слесарь Василий Мясников эдэ үдэрнүүдтэ жэшээ харуулна. Тэрэ хадаа халаан бүхэндэ нормоёо 200 гаран процент дүүргэхэ зуураа, имагта эрхим шанартай продукци гаргана.

Иигэжэ, орденто заводой стахановецууд Майн урдахи мүрысөөнэй түрүү һууриин түлөө бүхы хүсөө гарган тэмсэжэ байна.

Б. Дашиев.

6 һарын түсэб—Майн 1 хүрэтэр

Улан-Удын шэгнүүр заһабарилгын заводой коллективэй гэшүүдэй хамтын суглаан боложо, тэндэ байлсагшад СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые дүүргэлгын дүнгүүд тухай мэдээсэлтэй гүнзэгы баяртайгаар танилсаба. Большевистскэ партиин, агуу ехэ Сталинай хүтэлбэреэр советскэ арадайнгаа туйлаһан гайхамшагта амжалтануудаар заводой хүдэлмэришэн бүхэн омогорхоно. Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороод, стахановскаар ажаллан, тус коллектив дүрбэн һарынгаа түсэбые хахад һараар уридшалан дүүргэһэн байна.

4 һарынгаа түсэбые 3 һара соо дүүргээд, апрелиин түрүүшын 10 үдэр соо 20 үдэрэй даалгабари гүйсэдхэһэн слесарьнүүдэй бригадын бригадир нүхэр М. Кадан суглаан дээрэ иигэжэ хэлэбэ:

— Бидэнэр, сталинска үеын хүнүүд, өөһэдынгөө инаг вождиин сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр социализм байгуулаад, мүнөө коммунизм амжалтатайгаар байгуулжа эхилээбди. Сталинска үедэ ажаллажа байһандаа бидэнэр тон ехэ золтойбди. Минии бригада хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ Майн 1-нэй һайндэрые угтаха гэжэ шиидээд, мүнөө барандаа стахановска вахтада жагсаа. Бидэнэр бусад цехүүд болон бригадануудые мүрысөөндэ уряалнабди.

Удаа тээнь үгэ хэлэһэн граверна цехын мастер Савинцев, стахановецууд А. Горбунов, М. Карнаков болон бусад 6 һарынгаа түсэбые дүүргэжэ, Майн 1-нэй һайндэрые угтахаар бэлэн байһанаа мэдүүлбэ.

Агитаторнууд мүнөө цехүүд болон бригадануудаар ябажа, энэ мэдээсэлтэй хүдэлмэришэн бүхэниие танилсуулжа эхилээ.

Л. Федорченко. заводой директор.

Хандагатайнхидай илалта

Республикын ой модоной промышленностиин түрүү предприятинуудай нэгэн болоһон Хандагатайн леспромхозой коллектив агуу ехэ Сталинда эльгээһэн бэшэг соохи уялгаяа эршэтэ ажалаграа дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 30 мянган кубометр модо бэлэдхэһэн, 25 мянган кубометр шэрэһэн байна. Тус коллектив энээгээрээ зааханшье һанаагаа амарангүй, харин мүнөө Майн урда тээхи мүрысөө дэлгэрүүлэн, түсэбһөө гадуур модо бэлэдхэжэ ба шэрэжэ эхилээ.

Апрель соо үдэр бүри 1400 кубометр модо шэрэхэ графигтай байгаа һаа, энэ һарын түрүүшын үдэрһөө эхилэн, 1800 кубометр шэрэнэ. Эдэ амжалтануудые хайшан гэжэ туйланаб гэхэдэ, партийна организаци хадаа хэдэн олон коммунистнуудаа сэхэ участогуудта гаргаһан байна. Тэдэнэрынь ойлгууламжын хүдэлмэриин үндэһөөр социалистическэ мүрысөөндэ бүхы модошодоо хабаадуулаад, тэдэнэрые габьяата ажалда зоригжуулна.

Коммунистнууд стахановецууд М. Ступин, К. Кузьменко, Г. Кулаков болон бусад түрүүшүүл үдэртөө 2,5—3 нормо дүүргэн, Майн урда тээхи мүрысөөндэ түрүү һууринуудые эзэлжэ ябана.

П. Хантаев.

56 бригада мүрысэнэ

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай коллектив Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ хабаададсаад, абаһан уялгаяа бэелүүлжэ байна.

Апрель һарын түрүүшын декада соо комбинадай хүдэлмэришэд 720 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргаа. Колбасна цехынхид үдэр бүхэндэ графигайнгаа дээдэ тээ 40 центнер хүрэтэр продукци үйлэдбэрилэн гаргана.

Эдэ үдэрнүүдтэ 56 бригаданууд Майн урдахи мүрысөөнэй түрүү һууриин түлөө шангаар тэмсэжэ байна. Тэдэнэй дундаһаа стахановка нүхэр Денисенко гэгшын хүтэлбэрилдэг «эрхим шанарай бригада» 6 һарынгаа даалгабари дүүргээд, түрүүлжэ ябана.

А. Шестаков.

Тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ түргэнөөр дүүргэхэ

1951 ондо хүдөө ажахын бүхы культурануудай үндэр ургаса ургуулха хэмжээнүүдые колхоз бүхэн зохёожо, энээниие хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ, тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ богонихон болзор соо үнгэргэгдэхэ ёһотой гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой IV пленум зааһан байна. Энээниие хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ гээшэ партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай арюун уялга мүн.

Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо энэ жэлэй сагай уларил өөрсэ, ута хабар болоо, тарилгын хүдэлмэри үнгэргэхэ болзорые богонидхоо. Тиимэһээ нютагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозууд, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ ойрын хэдэхэн үдэр соо дүүргэжэ, газарай хүрьһэ эрхим шанартайгаар бэлэдхэхэ ёһотой.

Мүнөө республикын бүхы колхозуудта тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ (борнойлго, хахалалга, культиваци) жэгдэрэн эхилхээр болоо. Гэбэшье, олонхи колхозууд ба аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд дулаан болохые хүлеэгээд, энэ хүдэлмэри угаа ехээр унжагайруулжа байна. Зэдын, Торийн, Кяхтын, Иволгын, Хоринн ба бусад аймагуудай колхозууд үсөөхэн гектар борнойлоод лэ, хахалалга, культиваци хэхэ хүдэлмэринүүдые эхилээдүй. Хэтэрхэдээ хүйтэн гэжэ шалтаад, эртын борнойлго эхилээдүй колхозууд олон. Жэшээнь, Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз эртын борнойлго эхилээдүй. Энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Лайдапов «үшөөл газар гэдээгүйл байна» гэжэ хэлэдэг юм.

Дурсагдаһан ба бусадшье аймагуудай олоншог колхозууд имагтал тракторна паркда найдаад, полевой хүдэлмэридэ мори унаа табинагүй. Жэшээнь, Иволгын аймагай «1-е Мая» колхозой тарянажалай бригадын бригадир нүхэр Носков «эртын борнойлго трактораар лэ хэгдэхэ ха юм» гээд, мори унаа поли дээрээ гарганагүй. Мүн энэл аймагай «Коминтерн» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Лубсанов) 520 гектар пар ба намарай пар унаа морёор борнойлхо аад, нэгэшье унаа мори борнойдо табяадүй байна. Иимэ жэшээнүүд ондоошье аймагуудай колхозуудта үзэгдэнэ. Энэ хадаа тарилгын урда тээхи элдүүрилгые удааруулжа байна.

Оробото культурануудые, илангаяа шэниисэ ба хара таряае агротехническэ болзор соо, һайн шанартайгаар тарижа дүүргэхын тула борнойлго, культиваци болон хахалалгые хаа хаанагүй түргэнөөр ябуулха хэрэгтэй. Хэрбээ энэ хүдэлмэри оройтуулбал, тарилгын бүхы хүдэлмэри унжагайруулагдаха, ургаса доошоо болохо байна.

Тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ үргэнөөр ябуулхатаяа хамта, аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозууд академик Лысенкын методээр үрһэеэ агаараар дулаасуулан шанаржуулха хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Байкало-Кударын, Тарбагатайн, Бичурын, Яруунын, Хэжэнгын, Кударын аймагуудта энэ хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Гэбэшье Баргажанай, Закаменай, Кяхтын, Торийн ба бусад аймагуудай олонхи колхозууд үрһэ хүрэнгээ агаараар дулаасуулан шанаржуулха хүдэлмэри эхилээдүй.

Мүн үрһэ хүрэнгэеэ угааха гранозан гэжэ шэнэ хорон нёдондо жэлэй абтанхай. Энэ хадаа бэшэ хоронуудта орходоо нилээд һайн, үрһые элдэб үбшэнүүдһээ хамгаалхаһаа гадна, тэрэнэй ургаха шадал дээшэлүүлдэг юм. Теэд, олоншог колхозууд энээниие хүсэдөөр хэрэглээдүй байһаар. Гранозан үргэнөөр хэрэглэжэ, колхоз бүхэн үрһэеэ сэбэрлэхэ ёһотой.

Полевой хүдэлмэриин түрүүшын үдэрһөө эхилээд колхозникуудай, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай эмхидхэлдэ онсо анхаралаа хандуулха шухала. Тарилгада ябаһан колхозник бүхэнэй бүтээсэтэйгээр ажаллаха ба колхозуудай тарянажалай бригадануудай тракторна бригадануудтай нигта харилсаатай хүдэлмэрилхэ ябадал хангаха шухала. Имагтал эдэ хоёр бригадануудай ажалай эмхидхэл зүбөөр табижа шадаһанһаа, договороо хэлбэришэгүйгөөр дүүргэһэнһээ полевой хүдэлмэриин шанар дулдыдаха байна. Гэбэшье, полевой хүдэлмэриин бүри түрүүшын үдэрһөө олон дутуунууд үзэгдэнэ. Жэшээнь, Иволгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай бригадын бригадирнууд Доржиев ба Гармаевай гэмээр нэгэ трактор уһагүйдэжэ хоёр үдэр зогсоогдоо. Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дымбренов энэ хүдэлмэри шалгадаггүй байна.

Полевой хүдэлмэриин шанарай түлөө тэмсэл хадаа колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, МТС-үүд болон хүдөө ажахын таһагуудай агрономуудай үдэр бүриин анхаралда байха ёһотой. Теэд Зэдын аймагай Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэеэ гараһан Цагаан-Усанай МТС-эй нүхэр Доржиевай тракторна бригада борнойлго эхилһэн үдэртөө муу шанартайгаар, параа ехэ забһартайгаар борнойлһон байха юм. Энэ тракторна бригадада, мүн колхозойнь тарянажалай бригадада ажалай эмхидхэл муу байна. Эдэ дутуунуудаа тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд дары усадхаха ёһотой.

Бичурын таряашадай жэшээгээр манай республикын колхозникууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд 1951 ондо хүдөө ажахыгаа шэнээр дэбжүүлхын тулада, тарянай ехэнүүд талмайнуудһаа үргэлжэдөө үндэр ургаса хүряахын, полевой хүдэлмэри агротехническэ һайн болзор соо, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоо. Колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна организацинууд энэ мүрысөөе толгойлжо, колхозникуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй уялгануудаа дүүргэлгэдэнь үдэр бүриин туһаламжа үзүүлжэ, дүнгүүдыень гаргажа байха уялгатай.

Барилгашад темпээ түргэдхэнэ

...МЛЯНСКА, (ТАСС). Волго... ...й каналай барилгашадта ... шиидхэхы шанартай байна. ...нал ба Цимлянска гидро...952 оной хабарһаа ашаглал... оруулагдаха ёһотой. Тиихэ... колхозуудай түрүүшын 100 ... гектар газар Цимлянска ...уһаар уһалагдаха.

... ба правительствын энэ ха...татай даалгабариие гүйсэд... барилгашад зориг түгэлдэрөөр ажаллана. Экскаваторна суута мастер коммунист нүхэр Симак гэгшэ 30 секунда соо гурбан-кубай шанагые шоройгоор дүүргээд, тэрэнээ тусхай машинын кузов худар юулэдэг байна. Халаан соогоо 3 үдэрэй нормо дүүргэнэ. Мүн нүхэд Иванов, Пророков ба бусад стахановецуудай экипажууд экскаваторнуудайнгаа бүтээсые хоёр дахин ехэдхэһэн байха юм.

„Агитаторай блокнодой" шэнэ номер

...(б)-гэй Бурят-Монголой об... пропаганда ба агитациин ... «Агитаторай блокнодой» ... номер хэблэлһээ гаргаг...агшадта эльгээгдэжэ эхил...

...нодой тус номерто агита... ба элидхэлшэдтэ зорюу... Майн 1—дэлхэйн бүхы ажалшадай дайшалхы хүсые хараха үдэр», «Хабарай тарилгын үедэ колхозно парторганизациин ябуулха ниитэ-политическэ хүдэлмэри» гэһэн материалнууд толилогдоо. Мүн 1951 оной апрель, май һарануудта үнгэргэгдэхэ хөөрэлдөөнүүдэй темэ, түсэб ба литература тэндэ заагданхай.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна хүтэлбэриин методые улам һайжаруулха

Аймагай VII партийна конференци хадаа партиин айкомой, аймагай советскэ ба ажахын органуудай хүдэлмэриин дутуунуудые элирхэйлэлгэдэ, аймагайнгаа ажахы ба культурые саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудта гол анхаралаа хандуулаа.

Аймагай ажахын гол һалбари—малажалые партиин айком хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилһэн байха юм. Аймаг хадаа 1950 ондо малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргээгүй, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ шадаагүй. Аймагай колхозууд хүүшан, гээгдэнги ёһоор малажалаа эрхилһэн зандаа. Үбһэ тэжээлэй дутамаг, харууһанай муу дээрэһээ аймагай колхозуудта мал олоор гарзалһан байха юм.

Партиин айком ба партийна эхин организацинууд тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ коммунистнуудые, комсомолецуудые ба бүхы колхознигуудые элсүүлжэ шадаагүй. Курумканда үбһэ ногооной ургасын 1950 ондо муубэшэ байбашье, Ленинэй, Калининай нэрэмжэтэ ба бусад зарим колхозууд малдаа тэжээл багаар бэлэдхэһэн, мүнөө малаа хангалтагүйгөөр ондо оруулжа байна.

ВКП(б)-гэй айком, тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг малажал эрхилэлтын культурые дээшэлүүлхэ, малшадай дунда түрүүшүүлэй дүршэлые дэлгэрүүлхэ хэмжээнүүдые абанагүй, зооветмэргэжэлтэдэй хүдэлмэриие һулаар залан ударидана, тэдэндэ багаар туһална гэжэ делегадууд нүхэд Этингов, Бадмаев ба бусад шүүмжэлээ. Малаа үбэлдөө бэлшээжэ ондо оруулхабди гэжэ найдаад, олон колхозууд сабшалангаа дутуу сабшаһан байна.

Тарианажалай хүгжэлтые ВКП(б)-гэй айкомой хангажа шадаагүй тухай делегадууд нүхэд Толстихин, Петелич ба бусад тэмдэглээ. Аймагай колхозуудта тарианажалай культурые дээшэлүүлдэггүй, агротехникые эбдэдэг дээрэһээ 1950 ондо ороохото культурын бага ургаса хуряагдаа. Мүнөө хабарай тарилгада бэлэдхэл муугаар ябуулагдана. Олон колхозууд үрһөөр дутамаг, тэрэнээ сэбэрлэжэ дүүргээгүй байһаар. Баргажанай МТС тракторна хүдэлмэриин түсэбые гурбадахи жэлээ дүүргэнэгүй, колхозуудтай баталһан договорнуудаар хараалагдаһан уялгануудаа муугаар бэелүүлдэг байна.

☆

Курумканай аймагай партиина конференциһээ

☆ ☆

Мүнөө олон тракторнуудынь шанар муутайгаар заһабарилагданхай. Теэд ВКП(б)-гэй айком МТС-эй хүдэлмэридэ анхарал табинагүй.

Колхозуудые, илангаяа томодхогдоһон колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарь бэхижүүлхэ асуудалые ВКП(б)-гэй айкомой һулаар эрхилдэг байһан ябадал аймагай колхозуудай гээгдэлэй гол шалтагаануудай нэгэн болоно гэжэ делегадууд нүхэд Бальжинов, Будаев ба бусад хэлэбэ. Партиин айком хадаа колхозуудай экономикые шэнжэлнэгүй, артельнэ ажахыгаа зүбөөр түсэблэжэ, саашадань хүгжөөхэ, центрнүүдээ болбосон зохид түхэлтэй болгохо хэрэгтэнь тэдэндэ туһалнагүй. Колхозно кадрнуудтай — бригадирнуудтай, фермэнүүдые даагшадтай багаар хүдэлмэрилнэ. Аймагай колхозуудта хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадал усадхагдаагүй, ажалай жаяг заршам үшөө һула байһаар. Томодхогдоһон колхозуудай хүдэлмэридэ дутуунуудай олон байбашье, тэдэниие усадхаха хэрэгтэ партийна организацинуудтань партиин айком багаар туһалдаг. Түлөөлэгшэнэр колхозуудта ерэхэдээ парторганизацинуудта бодото туһаламжа үзүүлхын оронло, элдэб мэдээ суглуулгаар хүдэлмэреэ хизаарлана.

Аймагай хүн зоной дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Партиин айком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг (даагшань нүхэр Надмитов) энэ хүдэлмэриие һулаар хүтэлбэрилнэ. Теэд нүхэр Надмитов үгэ хэлэхэдээ таһагайнгаа муугаар хүдэлмэрилһэнэй шалтагаание элирхэйлээгүй.

Партийна эхин организацинуудай доторой хүдэлмэридэ ехэнүүд дутуунууд элирүүлэгдэһэн байна. Партийна суглаанууд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Зарим коммунистнууд суглаандаа ябанагүй, асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ элдэбхи багатайгаар хабаадана. Олохон коммунистнууд партийна даалгабаригүй байха юм. Энээндэ партиин айком зэмэтэй гэжэ делегадууд тон зүб шүүмжэлһэн байха юм. Айком хадаа партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриие һайн мэдэдэггүй, парторганизацинуудай секретарьнуудай тоосоое айкомой бюрогой заседани дээрэ хаа яа шагнадаг байна. Тоосоото үе соо 4 секретарьнуудай элидхэл шагнагдаһан болобошье, тэдэ партийна организацинуудай хүдэлмэри гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдээгүй ба абтаһан шиидхэбэриие дүүргэхэ хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлэгдээгүй байгаа. Эдэ бүгэдэһөө шалтагаалан, партийна организацинууд колхозуудай ажал хүдэлмэридэ һулаар нүлөөлнэ.

Айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһаг партийна эхин организацинуудай секретарьнуудтай һулаар хүдэлмэрилдэг гэжэ делегадууд нүхэд Ачитуев, Ринчино ба бусад хурсаар шүүмжэлээ.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ условиие партиин айкомой, тэрэнэй секретарь нүхэр Цыденовэй байгуулаагүй тухай, коммунистнуудай шүүмжэлхы ажаглалтануудые айкомой хараадаа абадаггүй, комсомольско организацинуудые партийна организацинуудай зүгһөө һулаар хүтэлбэрилдэг тухай делегадууд нүхэд Бадмаев, Ринчино, Санжиев, Нодельман ба бусад тэмдэглэһэн байна.

Айкомой тоосоон тушаа партиин обкомой бюрогой гаргаһан шиидхэбэриһээ ВКП(б)-гэй айком, тэрэнэй бюро ба секретарьнууд зохихо тобшолол хээгүй, партийна эхин организацинуудые хүтэлбэрилхэ методээ һайжаруулха хэмжээнүүдые абаагүй. Энэ хадаа партиин айкомой хүдэлмэриин ехэнүүд дутуунуудай гол шалтагаан болоно.

Конференциин делегадууд ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэриин дутуунуудые элирүүлхэһээ гадна, аймагайнгаа ажахы ба культурые саашадань хүгжөөхэ талаар шухала дурадхалнуудые оруулаа.

Конференци хадаа ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэриие хангалтагүй дээрэ тоолоод, дэлгэрэнгы шиидхэбэри гаргаһан, партиин айкомой ба шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгаһан байна.

**

ВКП(б)-гэй айкомой түрүүшын пленум боложо, партиин айкомой 1-дэхи секретаряар нүхэр Цыденов, секретарьнуудаар нүхэд Раднаев ба Тенетов һунгагдаа.

Сэлэнгын аймагай партактивай суглаан

Сэлэнгын аймагай партийна активай суглаан боложо, «ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин зорилго тухай» партиин айкомой секретарь нүхэр Будаевай элидхэлые зүбшэн хэлсээ.

Аймагай ажахые ВКП(б)-гэй айкомой зүгһөө хүтэлбэрилгэдэ бии байһан ехэнүүд дутуунуудай үшөө усадхагдаагүй байһые суглаанда хабаадагшад тэмдэглэбэ. Энэ юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, аймагай колхозуудта малай үбэлжэлгын ябаса хангалтагүй байһаар. Мүн хабарай тарилгада бэлэдхэл дутагдалтайгаар хэгдэжэ байна. Аймагай XIX партийна конференциин шиидхэбэриие бэелүүлхэ талаар партийна организацинуудта бага хүдэлмэри хэгдэһэн тухай суглаан дээрэ тэмдэглэгдээ.

Партийна активай суглаан зүбшэһэн асуудалаараа дэлгэрэнгы тогтоол гаргаа.

Курбын МТС-эй нүхэр Базаровай хүтэлбэрилдэг № 10 тракторна бригада хүрьһэнэй шиг нойто бариха зорилгоор 280 гектар пар ба намарай пар борнойлоод байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадын учетчик, агитатор Ц. Семёнова «Алтан Одоной кавалер» гэжэ уранзохёолой ном бригадынхидтаа уншажа байна.

М. Миневай фото.

Ном тараагшад томилогдобо

Республикын загаһанай промышленностиин предприятинуудаар хабар-зунай сезондо бэлэдхэл үргэнөөр ябуулагдажа байна. Загаһашадай профсоюзай обком 1950—51 онуудта 60 мянган түхэригэй 11.707 хэһэг номуудые абажа, загаһанай заводуудта ба комбинадуудта эльгээбэ.

Нижне-Ангарскын, Усть-Баргажанай загаһанай комбинадуудай, Кабанскын ба Дубининска загаһанай заводуудай профсоюзай завкомууд ном зөөдэг 20 гаран хүниие томилбо. Тэдэнэр политическэ, уранһайханай номуудаар, газетэ ба журналнуудаар загаһашадые саг соонь хангажа байха юм.

Тиихэдэ Нижне-Ангарскын загаһанай комбинадай библиотекын даагша нүхэр Анисимов һүүлэй үедэ уншагшадай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулаа. Уншалгынь зал соо һайшаан дурадхаһан номуудай список үлгөөтэй байдаг. Уншагшадай конференци хододоо үнгэргэгдэдэг болоо. Тиимэһээ мүнөө жэлэй 1-дэхи кварталда уншагшадай тоо 220 хүнөөр олошороо.

Н. Тюрнев.

Торско хүдөөгэй библиотекэ

Түнхэнэй аймагай Торы нютагта 1950 оной зун хүдөөгэй библиотекэ нээгдэһэн байгаа. Библиотекареэр комсомолка Розанда Кырмыгенова томилогдоо һэн.

Нүхэр Кырмыгенова түрүүшын үдэрһөө хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ шадаа. Энэ библиотекарь номой фонд байгуулхатаяа хамта, 3 нүүдэл библиотечкэнүүдые эмхидхээ. Мүнөө 300 гаран хүн тус библиотекын саг үргэлжын уншагшад болонхой. Гадна, уншагшадай конференцинүүд эндэ эмхидхэгдэдэг юм.

Хабарай хүдэлмэринүүдэй эхилһэнтэй дашарамдуулан тус библиотекэ ажалайнгаа түсэб шэнэдхээ. Полевой стануудтань ошожо колхознигуудые номуудаар хангаха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулагдаа.

И. Баженов.

Уншалгын байшан һулаар хүдэлмэрилнэ

Анаагай сомоной (Хори) уншалгын байшан һулаар хүдэлмэрилнэ. Тэндэ газетэнүүд, журналнууд, уранзохёолой номууд болон бусад шухала зүйлнүүд хомор. Бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номууд миил 2—3 хэһэг бии. Нүүдэл библиотечкэнүүдые эмхидхэдэг заншалгүй. Тус байшангые даагша нүхэр Галсанов һүүлэй хоёр һарын туршада харьяата хоёр колхоздоо оройдоо ошоогүй, тиимэһээ тэндэ ямаршье хүдэлмэриин ябуулагдажа байһые мэдэнэгүй.

Газетэ, журналнуудые тараалгада, ном зөөлгэдэ энэ нүхэр анхаралаа хандуулнагүй, уншалгынгаа байшангые үдэшэндөө нээдэггүй шахуу юм.

Малажалай гүүртэнүүд, отаранууд дээрэ ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһан» тон үсөө гаргагдана. Колхозуудай ба малшадай ажалай дүнгүүдые харуулжа байха показателиин доска бии болгогдоодүй.

Энэ сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ж. Базаров энээниие мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абанагүй.

Б. Шаралдаев,
(манай корр).

Хүдөөгэй комсомолецуудай зорилгонууд

Республикын хүдөө ажахы, илангаяа малажал хүгжөөлгэдэ комсомолецуудые ба союзнабэшэ залуушуулые үргэнөөр хабаадуулха зорилго ВЛКСМ-эй обкомой ба бүхы областной комсомольско организациин урда ВКП(б)-гэй обкомой IV пленум табяа.

ВКП(б)-гэй обкомой энэ эрилтэ колхозуудай ба МТС-үүдэй комсомольско организацинуудай, хүдөөгэй бүхы залуушуулай дайшалхы программа болоно.

Партиин обкомой пленум хадаа малажалые саашадань хүгжөөлгын гол услови—тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табиһан, сабшалан ба бэлшээриие һайжаруулха хүдэлмэри мүнөө жэлдэ, мүн саашадааша үргэнөөр ябуулхыень республикын партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудые уялгалһан байна. Энэ шухала хэрэгые бэелүүлгэдэ комсомольско организацинууд ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Ниитын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө тэмсэлдэ олохон комсомольско организацинууд эдэбхитэйгээр оролсожо эхилээ. Түнхэнэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организаци һайн үүсхэл гаргана. Сабшалан ба бэлшээриие һайжаруулха хэрэгтэнь колхоздоо туһалха гээшэ комсомолецууд ба залуушуулай зорилго гэһэн асуудал комсомольско нээмэл суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тиин ниитын воскресенигүүдые эмхидхэжэ, сабшалан ба бэлшээриин газарнуудые сэбэрлэхэ, сабшалан уһалха, тэрэнээ утэгжүүлхэ, 30 га намаг хатааха гэһэн шиидхэбэри абаһан байха юм. Тус комсомольско организаци энэ шиидхэбэреэ муубэшээр гүйсэдхэжэ ороо. Залуушуулай хүсөөр 61 га сабшалангай газар дээрэ байһан шулуун ба бургааһан сэбэрлэгдээ, 20 га сабшалан дээрэ га бүриин 20 тонно наг шэбхэ гаргагдаһан, 5 гектар дээрэнь тараагдаһан байна. Гадна, 50 га сабшалангай талмай дээрэ һайрамай уһан тогтоогдоо. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой комсомолецуудай энэ үүсхэл ехэ һайшаалтай.

ВЛКСМ-эй айкомууд, колхозуудай ба МТС-үүдэй комсомольско организацинууд Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой комсомолецууд ба залуушуулай үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ, 1951 ондо колхозно ба совхозно малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэнь партийна организацинуудта, колхозуудай правленинүүдтэ залуушуулай туһалха ябадал хангаха уялгатай. Энэ зорилгоор, комсомольско организацинууд хадаа олон ба нэгэ жэлэй ногоонуудые, корнеплодууд, силосно ба бусад культурануудые тариха, тэдэнэй ургасые дээшэлүүлхэ, сабшалан ба бэлшээри һайжаруулха хэрэгые үүсхэхэ ёһотой. Энэ хэрэгтэ хүдөөгэй залуушуулые, пионернүүдые ба һурагшадые олоор хабаадуулха шухала. Мүн сабшалан ба бэлшээриие сэбэрлэхэ, һайрамай уһа тогтоохо, намаг хатааха, уһалууриин системэнүүдые түхеэрхэ ба заһабарилха воскресенигүүдые эмхидхэжэ, тэдэндэ залуушуулые олоор хабаадуулха хэрэгтэй.

1951 оной хабарай тарилгада бэлэдхэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэ бүхы хүдэлмэридэ комсомолецуудые болон залуушуулые эдэбхитэйгээр хабаадуулха гээшэ комсомольско организацинуудай мүн лэ шухала зорилго болоно. Түнхэнэй аймагай комсомолецууд ба залуушуул ехэ хүдэлмэри хэнэ. Аймагай комсомолецууд ба залуушуулай нэгэл воскресенигэй үедэ таряанай газар дээрэ 1050 тэргэ наг шэбхэ гаргагдаһан, 220 гектар дээрэ һайрамай уһа тогтоохо хаалтанууд хэгдэһэн байна. Гадна, комсомолецуудай хүсөөр тракторна 27 вагончигууд, полевой 16 станууд түхеэрэгдээ.

Иволгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организаци гранулированна үтэгжүүлгэнүүдые бэлэдхэлгэдэ хабаадахые уряалжа, аймагайнгаа бүхы комсомольско организацинуудта хандаһан байна. Тарбагатайн аймагай комсомолецууд ба залуушуул хүдөө ажахын машина зэбсэг заһабарилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Жэшээлхэдэ, «Красная Заря» колхозой кузнец, комсомолец Чебунин хүдөө ажахын машина заһабарилхадаа, даалгабаряа үдэр бүри үлүүлэн дүүргэдэг байгаа.

Колхозно залуушуулһаа, залуу механизаторнууд гээгдэнэгүй. Зайграйн аймагай Курбын МТС-эй залуушуулай тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Базаров) Кубанска солото тракторист Иван Бунеевэй үүсхэлээр социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, трактор бүхэнөөр 700 гектар газар (зөөлэн хахалалгада оруулан) хахалха, тракторнуудаа түхэреэн сүүдхэ соо, часовой графигаар хүдэлгэхэ, алмагдаһан горючяар арбадахи үдэр бүхэндөө хүдэлмэрилхэ, заһабарида хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдые 25 процентээр алмаха социалистическэ уялга абаа. Бригадын залуу механизаторнууд Доодо-Курбын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэхи ороохото культурын гектар бүриһөө 15 центнер ургаса хуряаха гэжэ шиидэһэн байна.

ВЛКСМ-эй обком болбол нүхэр Базаровай тракторна бригадын патриотическа үүсхэлые һайшаагаад, газартаряалангай культурые дээшэлүүлхын, хүдөө ажахын техникые хүсэд дүүрэнээр ба зүбөөр ашаглахын, хүдөө ажахын культурануудай ургасые саашадань дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ бүхы залуу механизаторнуудые хабаадуулха зорилго МТС-үүдэй комсомольско организацинуудай урда табиһан байна.

Гэхэ зуура, комсомольско олохон организацинууд хабарай тарилгын бэлэдхэлдэ хангалтагүйгөөр хабаадана, үнгэрэгшэ жэлэй алдуунуудые дабтана.

Мүнөө комсомольско организацинуудай зорилго хадаа үндэр ургаса туйлаха ябадалдань колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлэлгые шангадхаха ябадал болоно. Воскресенигүүдые ба декадинигүүдые эмхидхэжэ, үтэгжүүлгэнүүдые бэлэдхэжэ, поли дээрэ гаргаха, һайрамай уһа тогтоохо, уһалууриин системэнүүдые түхеэрхэ ба заһабарилха хүдэлмэринүүдтэнь колхозуудта туһалха шухала. Мүн комсомолецууд хадаа полевой станууд ба тракторна вагончигуудые шефтээ абажа, тэдэниие һайнаар түхеэрэлгэдэ ехэ анхарал хандуулха зэргэтэй.

Полевой хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө залуушуулай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ комсомольско организацинуудай гол зорилгонуудай нэгэн болоно. Мүрысөө эмхидхэхэдээ, залуу колхозник, МТС-эй залуу хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй тус тустаа социалистическэ уялга абаха, нормоёо үдэр бүхэндэ дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалые туйлаха шухала. Залуушуулай социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалгын асуудалнуудые ВЛКСМ-эй айкомуудай бюрогой заседанинууд, комсомольско суглаанууд дээрэ хододоо зүбшэн хэлсэжэ, комсомольско организацинуудай, комсомолецууд ба залуушуулай үнэтэ үүсхэлнүүдые хаһа саг соонь дэмжэжэ, бүгэдын шадабари болгохо хэрэгтэй. Гурбаһаа үсөөнбэшэ комсомолецуудай хүдэлмэрилдэг бригада бүхэндэ комсомольско группа эмхидхэгдэхэ ёһотой.

Мүн колхоз, МТС бүхэндэ комсомольско хиналтын постнуудые байгуулжа, хүдэлмэриинь эдэбхитэй болгохо шухала байна.

Комсомольско организацинууд хадаа агитационно-ниитын ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулгадань колхозуудай болон МТС-үүдэй партийна организацинуудта ехэ туһаламжа үзүүлхэ уялгатай.

Комсомольско хүдэлмэрилэгшэд хадаа тарилгын үедэ залуушуулай олооро хүдэлмэрилдэг газарта байжа, хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө залуушуулай тэмсэлые эмхидхэхэ зэргэтэй.

1951 ондо үндэр ургаса абахын түлөө залуушуулай тэмсэл эмхидхэхэ гээшэ областной комсомольско организациин нэрэ хүндын хэрэг мүн.

С. Афанасьев, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь.

Редакцида ер...
бэшэгүүд

Баясхалан хүрг...

Эсэгэ оронoo хамгаалг...
ехэ дайнай фронг дээрэ ...
шархатаа һэм. Мүнөө гу...
группын инвалидби. Тиибэ...
хоздоо почтальоноор хүд...
нэб.

Иигэжэ ажал хэжэ яба...
намда нютагай врачууд ...
Врач Ерофей Павлович К...
ев, хирург Вера Инноке...
Корытова гэгшэд ...
оролдолгын ба шадабари...
намайе эдэгээжэ, хүсэ шад...

Врачууд Кондратьев, К...
гэгшэдтэ зүрхэнэй халуун ...
лан хүргэнэб.

Дмитрий Сандане...
аймагай Гэгээтын ...
Ленинэй нэрэмжэтэ ...

„Колхозник“ обще...
хүдэлмэриие һайжа...

Курумканай аймагта «...
ник» гэжэ һайндуранай ...
общество эмхидхэгдэһээр ...
ра болоо. Гэбэшье, энэ общ...
ямаршье хүдэлмэри ябуул...
гүй. Обществын түрүүлэгш...
Раднаев юушье хэнэгүй. ...
һээнь колхозуудтахи эхин ...
зацинуудта энэ гэхэ ...
ябуулагданагүй. Обществ...
организацинуудай түрүү...
ямар хүдэлмэри ябуулха...
хүсэд мэдэнэгүй. Тус об...
ямар зорилготойгоор бай...
һаниие үшөө мэдэдэггүй ...
олон.

П. Де...

„Бурят-Монголой ү...
бэшэһэнэй һүүл...

„Эрид хубил...
хэхэ хэрэгтэ...

Иимэ гаршагтай статья ...
газетын мартын 4-нэй ном...
лилогдоһон байгаа. Тус ст...
Баргажанай аймагай К...
МТС-тэ тракторнууд ба ...
ажахын машинануудые ...
рилгын удаанаар ябу...
байһан тухай хэлэгдэһэн б...

ВКП(б)-гэй Баргажанай ...
мой секретарь нүхэр Ц...
мэдээсэһэнэй ёһоор, стат...
дурсагдаһан баримтанууд ...
Куйтунска МТС-эй директ...
һөө дурсагдаһан дутагда...
усадхаха ба хабарай тари...
лэдхэлые амжалтатайгаар ...
хэ талаар зохихо хэмжээ...
таһан байна. МТС-эй тра...
дай заһабариин контролёр ...
Карымов өөрынгөө уял...
муугаар дүүргэжэ байһан...
хүдэлмэриһөө гаргагдаба.

Селькорнуудай материал...
хэмжээ абтаба

Кяхта городой культур...
шанда культурно-гэгээрэл...
мэри муугаар ябуулагдан...
һайханай самодеятельност...
лектив хүдэлмэрилнэгүй. ...
Кяхтын аймагһаа селькор...
редакцида мэдээсэһэн ба...

Хэмжээ абахын тулада ...
шэг ВКП(б)-эй Кяхтын ...
эльгээгдэһэн байгаа.

Дурсагдаһан баримтану...
тадаа тодороод, дутагда...
усадхаха хэмжээ абтаа...
тэндэһээ манай редакци...
дээсэ. ВКП(б)-эй айкомо...
аймгүйсэдкомой культур...
лэй таһагые даагша нүхэ...
та ба городой культурын ...
гые даагша нүхэр С...
культурын байшангай хүд...
һайжаруулха хэмжээнүүд...
раалха заабари үгтэһэн ...
һүүлэй үедэ культурно-гэ...
хүдэлмэри һайжараа. Ур...
пай самодеятельностиин ко...
һайн концертнүүдые табид...
турын байшанда политиче...
научно-гэгээрэлэй тем...
лекци ба элидхэлнүүд ун...
болоо.

**

Сэлэнгын аймагай центр...
лээмэнэй магазинай ...
ажалдаа харюусалгагүйгөө...
дадаг, культурна советск...
даа наймаанай ёһо гурим...
жэ, өөрынгөө танил ба т...
нүүдтэ ээлжээ баримтал...
хилээмэ үгэдэг гэһэн баа...
редакцида ерэһэн байгаа.

Энэ хэлэгдэһэн барим...
шалгаад, хэмжээ абахынь ...
тус бэшэг Сэлэнгын ай...
гүйсэдкомдо эльгээгдэһэн ...

—Дурсагдаһан барим...
дороо, хилээмэнэй худал...
жаруулха хэмжээнүүд аб...
ветскэ худалдаа наймаан...
гурим эбдэһэнэйнь түлөө...
ниие даагша Петровада ...
ребсоюзай правлениин з...
говор соносхогдоо,—гэжэ ...
редакцида аймсоведэй ...
мэдээсэбэ.

ТҮЛНҮҮДЫЕ ЭРХИМЭЭР ХАРУУҺАЛАЯ!

...айхагай «Улаан-Эрхирик» колхозой ахалагша ... Цыжит Базаржапова хонидойнгоо үбэл... һайнаар үнгэргэжэ байна. Мүнөө хонидынь түл... ...эхэй. Мүнөө тэрэ 308 хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ ба үшөө олон хурьгадые абахаар хүлеэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон нүхэр Базаржапова хурьгадаа эдеэлүүлжэ байна. М. Минеевэй фото.

...рхим хонишон

...шэбэрэй аймагай Сутайн ... Молотовой нэрэмжэтэ ...ой хонишон Бата Сахияев ...алдаа 10 гаран жэл хүдэл... байна. Тэрэ хадаа түл ...тусэбые жэл бүри үлүү... дүүргэдэг, хонидоо хоролтодо ...гүй тарганаар ондо оруул... юм.

...бликын эрхим хонишон Сахияев мүнөө жэлдэ хони... һайнаар үбэлжүүлээ. Үб... ...молон гаргашалдаг ба хаг... ...тай газарта хонидоо адуул... байна.

...нүхэр Сахияев даажа ... 493 хонидоо нэгэшье хо... ...гүйгөөр, тобир тарганаар он... ...ружа байна. Үбэлдөө хурь... ...дихэ витаминна үбһэ энэ ...он өөрөө бэлэдхэдэг. Энэ ...ше ногооной ургатар гүйсэд ...үбһэтэй.

Д. Цыренов.

...мэлтэ түлбэри абаа

...тын аймагай Энгельсын нэ... колхозой гэшүүн нүхэр ...Холоев 20 жэлдэ малажал хүдэлмэрилхэ зуураа, мал ...лгаар нилээд ехэ дүршэл... болоо. Нүхэр Холоев малай ...рние шадамараар хэрэг... мүн өөрынгөө даалаан малда ...эдюулхэ үбһэ тэжээл зун... ...өө сабшажа бэлэдхэдэг юм. ...жэлдэ нэгэшье толгой ма... хоролтодо оруулангүй ба ту... ...й үбэлжүүлжэ байна.

...ондо ажалай эрхим амжал... ...лаһанай түлөө нүхэр Холоев ...нэмэлтэ түлбэридэ 2 буруу ...Тэрэшэлэн һаяхан «респуб... эрхим малша-пастух» гэһэн ...нэрэзэргэдэ хүртэбэ.

И. Мункуев, Н. Очиров.

Гээгдэлээ усадхажа байнабди

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай парти ба правительствын тогтоолые бэелүүлхын түлөө колхозно тосхонуудай олон миллион ажалшад шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна. Гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн манай колхозой малшадай дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Нүхэр Соголовой даадаг эбэртэ бодо малай гүүртын залуу малшад У. Солхонова, П. Мункуева, Е. Наглаева гэгшэд ажалай эрхим жэшээ харуулна. Мүнөө жэлэй үбэлжэлгын үедэ өөһэдынгөө даалаан малнуудые тэдэнэр тураангүй ба ухүүлэнгүй ондо оруулжа байна. Эдэ нүхэд түл абалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Һаалишан Е. Наглаева 12 гунжадһаа 6 тугал абаад, һайнаар түлжүүлжэ ба үшөө хэдэн тугалнуудые хүлеэжэ байна. Тиихэдэ һаалишад П. Мункуева 5 тугал, Солхонова 2 тугал абанхай. Эдэ һаалишад өөһэдынгөө даалаан үнеэн бүриһөө түл абаха уялга абаад, тэрээнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ байна.

Гэбэшье, гурбан жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ һаналаа багаар табидаг һаалишад энэ гүүртэдэ бии. Тэдэнэй тоодо һаалишад М. Мадиева, Е. Кукшинова гэгшэд оролсоно. Жэшээнь, һаалишан Мадиева байгша оной март, апрель һаранuудай турша соо 4 мал, Кукшинова 3 мал гарзалуулаа. Иимэ ушар һүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Цыдыпова, мүн гүүртые даагша нүхэр Соголова гэгшэдэй анхарал багатайгаар хүдэлмэрилдэг дээрэһээ тохёолдоно гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Саашадаа нэгэшье мал гарзалуулхагүйн ба тураахагүйн тула колхозой правлени болон партийна организаци зохихо хэмжээнүүдые абажа байна.

Д. Сампилов, Хэжэнгын аймагай «Улаан таряашан» колхозой парторганизациин секретарь.

Малшадай дунда мүрысөө дэлгэрүүлхэ

Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Доржиев, парторганизациинь секретарь нүхэр Аюшиев) малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ байна. Энэ колхоздо ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагданхай. Ниитынгээ мал һайнаар үбэлжүүлхын түлөө бүхы колхознигууд эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Ажалай эрхим жэшээ харуулан хүдэлмэрилдэг колхознигууд эндэ олон. Жэшээнь, комсомолецууд М. Базарова, Д. Галсанова гэгшэд өөһэдынгөө даалаан 420 толгой хонидые тобир тарганаар үбэлжүүлжэ байна. Тэдэнэр мүнөө 130 хурьга абаад, хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ ба үшөө олон түлнүүдые хүлеэжэ байха юм.

Гэхэ зуура, малшадай дунда социалистическэ мүрысөөн үшөөл үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Мүрысөөндэ нэгэ хэды фермэнүүд оролсобошье, абаһан уялгануудайнь дүүргэлтэ шалгагданагүй. Фермэнүүдтэ «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагданагүй, агитаторнууд агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулнагүй шахуу, түрүү малшадай дүй дүршэл дэлгэрүүлэгдэнэгүй.

Саашадаа малшадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэрэнэй дүнгүүдые саг үргэлжэ шалгажа байха талаар колхозой партийна организаци зохихо хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

П. Дондупов.

...һан түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэбди

...зой малшадай тон харюу... ...й үе—хабарай саг болоо. ...алай хүдэлмэрилэгшэ бүхэн ...шадабаритайгаар ажалаа ...жэ, түл абалгые һайнаар ...хэ ёһотой.

...рынхидай жэшээгээр со... ...ическэ мүрысөөндэ орол... даалаан хонидоо бүрин ...р ондо оруулха тухай ... абаһан байнабди. Хэ... үгэдөө хүрэжэ, абаһан ... һайнаар түлжүүлхэ ... дүүргэжэ эхилээбди. ... 468 хониднай нэгэшье ...гүйгөөр ондо орожо байна. ... түрэлгэ эхилжэ, 173 хурь... ...ад, бүрин бүтэнөөр түлжүүл...набди.

... жэлнүүдэйнхидэ орходоо ...эл онсо илгаатай — саһа ... хүйтэн байба. Мүнөө хүй...итай ута хабар болохо... ...алай үбэлжэлгэдэ ехэ бэрхэ... ...хёолдуулаа. Тиимэһээ мал... һайнаар харууһалжа, хо...гүйгөөр ондо оруулха гээшэ ...хэрэг бэшэ.

...центнер үбһэ намар актаар ...а абаа һэм. Ондоо тэжээл ... байгаагүй. Энэ үбһэн үбэлэй хахад болотор лэ хүрэхэ байгаа. Бии байһан үбһэеэ гамтайгаар гаргашалһанай ашаар ондо оротор эдюулхэ үбһэтэйбди. Бүхэли үбэлдөө нэмэлтэ тэжээл суглуулжа, хонидтоо эдюулһэн байнабди. Таряа хуряалгын үедэ хонидоо ээлжээлжэ адуулаад, сүлөөтэй хүнүүднай соломо, михиинэ суглуулаа һэн. Мүн үбэлдөөшье соломын, михиинын үлэгдэл суглуулжа хониндоо эдюулдэг һэмди. Сүүдхэ соо хоёр дахин хонидтоо үбһэ үгөөд, муудаһандань 3—4 дахин үбһэ эдюулээд, бэшэ сагтань соломо эдюулдэг байгаабди. Гадна, хонидтоо дабһа үгэлсэгшэ һэмди. Тиихэдэ, түрэхэ хонидоо һайнаар харадаг ба эдеэлүүлдэг байгаабди. Тарган хонидһоо элүүр түл абтадаг. Тиимэһээ хонидоо хүшэ һайнтай байлгахын түлөө оролдоһон байнабди. Мүнөө түрэлгын эхилээд байхада, үдэр һүнигүй харууһалнабди.

Имагтал һайн харууһанай ашаар бидэнэр һая гараһан түлнүүдээ хоролтогүйгөөр тэжээжэ байнабди. Зарим хонид түрэһэнэйнгөө һүүлээр һү багатай байдаг, зариманиинь 2—3 хурьга гаргаад, түлнүүдээ садхаадаггүй. Тиимэ хонидой түлнүүдые һүтэй хониндо табижа хүхүүлдэг гү, али үнеэнэй һүөөр тэжээдэг байнабди. Тиихэдээ гуримтайгаар эдеэлүүлхэ шухала. Һая һааһан сэбэр һүөөр эдеэлүүлдэгбди. Хурьгадтаа бага байхаһаань үбһэ эдюулжэ, бүлеэн уһа уулгажа һургадаг байнабди.

Хабарай үедэ хонидой харууһа үлэмжэ һайнаар табиха шухала. Уһанай хайлажа, шабар шабхатай болохо үедэ илангаяа түрэхэ хонидоо һайнаар харадагбди. Иимэ үедэ хонин уһанда гү, али ганга жалгын шабарта унашажа болохо байна. Тиимэһээ хонидые адуулхадаа хододоо хажуудань ябадагбди. Түрэхынь урда тээ 2—3 хоног болоод байхада түрэхэ хонидоо байраһаань гаргадаггүйбди. Энэ жэлэйнгээ түлнүүдые бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ манай отара 1951 ондо хони үсхэбэрилхэ 3 жэлэйнгээ түсэб дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Б. Биликтуева, Сэлэнгын аймагай «Большевик» колхозой отарые даагша.

ЭМХИТЭЙГЭЭР ЗАХАЛБА

Полевой хүдэлмэриин урда тээ Үдын МТС-эй механизаторнууд бүхы резервнүүдээ хаража үзөөд, Бичурын таряашадай жэшээгээр хүдөө ажахын бүхы культурануудай үндэр ургаса туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаба. Жэшээнь, № 4 ба 5 тракторна түрүү бригаданууд (бригадирнуудынь П. Мартынов, А. Мартынов) элдүүрилһэн бүхы талмайһаа гектар бүриин 13 центнер орооһото культурын ургаса хуряаха, условно трактор бүхэнөөр 550 гектар элдүүрилхэ, хабарай тарилгые 12 хүдэлмэриин үдэр соо үнгэргэхэ ба тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэб 40 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ уялгануудые абаа. Мүн эдэ бригадануудай механизаторнууд сабшалангай газар һайжаруулгаар горьтой уялгануудые абаһан байна. Тус МТС-эй бусад бригаданууд иимэрхүү уялгануудые абаа.

Энэ хабар орой болотор хүйтэн байһые хараадаа абажа, эндэхи механизаторнууд эртын борнойлго хэдэхэн үдэр соо дүүргэхээр шиидээд, хүдэлмэрилжэ байна.

Нүхэр Рассадинай тракторна бригада «Гигант» колхоздо, Цыбеновэй бригада Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо, Эрдынеевэй бригада Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо, Краснопеевэй бригада «Пламя» колхоздо эртын борнойлго захалаад, договороор хараалагдаһан хэмжээнэй пар ба намарай пар 3 үдэр соо борнойлжо дүүргээ. Мүнөө эдэ бригаданууд борнойлгоёо үргэлжэлүүлһээр. Эдэ ба мүн бусадшье тракторна бригаданууд пар ба намарай пар борнойлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна.

«Победа» колхоздо хүдэлмэрилдэг П. Мартынов ба А. Мартынов гэгшэдэй тракторна бригаданууд таряалангай полинууд ба сабшалангай газар дээрэ наг шэбхэ гаргаха түсэбөө дүүргээ.

Б. Намжилон.

МАНАЙ МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ УЯЛГАНУУД

Энэ жэлэй хабарай тарилгые агротехническэ һайн болзор соо үнгэргэжэ, үндэр баян ургаса хуряаха зорилгоор манай МТС-эй механизаторнууд Бичурын колхознигууд ба механизаторнуудай үүсхэлээр социалистическэ мүрысөөндэ оролсон, шэнэ шэнэ уялгануудые абаба. Нүхэр П. С. Ревенскиин хүтэлбэрилдэг тракторна бригада Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 250 гектар тарилгын талмайһаа гектар бүриин 132 пүүд, 570 гектарай талмайһаа гектар бүриин 90 пүүд ургаса хуряаха уялга абаа.

«Эрхим шанарай бригадын» хүндэтэ нэрэзэргэ олохын түлөө мүрысөөндэ нүхэд Будаевай, Ивановой хүтэлбэрилдэг тракторна бригаданууд Хонхолойн МТС-эй нүхэр Горюновой бригадые уряа. Тиин, тус бригадануудай трактористнууд, прицепщигүүд трактор ба хүдөө ажахынгаа машинануудые дахин дахин шалгана, тарилгада хэрэглэгдэхэ бүхы зүйлнүүдээ бэлэдхэнэ.

Эдэ бригадануудай трактористнууд Д. Эрдынеев, Ц. Дашиев, Ч. Бадмаев, Ц. Д. Бадмажапов, Н. Будников ба бусад тракторна хүдэлмэриин үе соо ЧТЗ, СТЗ тракторнуудаар 410 гектарһаа 1150 гектар хүрэтэр газар элдүүрилхэ уялгануудые абаа. Тэрэшэлэн эдэнэр тарилгын ехэнүүд талмайһаа гектар бүриин 25 центнер ургаса хуряаха гэжэ шиидээ.

Социалистическэ уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхынь тула механизаторнуудай культурна эрилтэдэ ехэхэн анхарал хандуулагдана. Бүхы тракторна бригаданууд радиоприёмнигууд ба радиорацинуудаар, газетэ, журналнуудаар хангагдаха байна.

Тарилгые богонихон болзор соо эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ таряанай үндэр ургаса хуряаха арга боломжонууд манайда дүүрэн бии. Тиин манай МТС-эй механизаторнууд эдэ арга боломжонуудаа гүйсэд ашаглаха байна.

Г. Иванов, Гашейн МТС-эй директорые политическэ талаарнь орлогшо.

Полидоо наг шэбхэ гаргана

Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой (Кяхта) нүхэр А. Батышевай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд 130 гектар полинингоо шулуунуудые сэбэрлээд, тэрээн дээрээ 700 гаран тэргэ наг шэбхэ гаргаба.

Мүнөө таряанай полинуудые үтэгжүүлхэ ба сэбэрлэхэ хүдэлмэрие тус колхозой таряанажалай бригаданууд үнгэргэжэ байна.

Ц. Цыремпилов.

ТАРИЛГЫН УРДА ТЭЭХИ ГАЗАРАЙ ЭЛДҮҮРИЛГЭ

Сагай уларилай ямаршье условидо хододоо үндэр ба тогтууритай ургаса хуряадаг манай республикын хүдөө ажахын түрүүшүүл хадаа ямаршье үрэжэлтэй хүрьһэнэй тарилгын урда тээхи элдүүрилгэдэ анхаралаа тон ехээр хандуулдаг.

Хабарай культурануудые тарихын урда тээхи элдүүрилгэ хадаа хүрьһые зөөлэрүүлхын, үрһэнэй зүбөөр таригдахын, һайнаар ургахын, буртаг ногоонуудые үгы хэхын ба хүрьһэнэй шииг нойтые барихын тула хэгдэдэг байна. Гарилгын урда тээхи элдүүрилгын болзорнууд ба арганууд хүрьһэнэй ба уларилай условинуудһаа, элдүүрилэгдэхэ участогай буртаг ногоонуудта хэрзэргэ дарагдаһанһаа, урда тээнь хэгдэһэн элдүүрилгэ, хэрэглэгдэһэн үтэгжүүлгэ, таригдаха культура болон бусад условинуудһаа дулдыдадаг.

Хүнгэн, зөөлэн ба һайнаар элдүүрилэгдэһэн хүрьһые тарилгын урда тээ гансал борнойлходо болохо юм. Гэбэшье, хуурай уларилтай манай республикын условидо тарилгын урда тээ газарые элдүүрилгын хүдэлмэринүүдэй системэ соо хүрьһэ урбуулангүйгөөр культиваци хэлгэ гол һуури эзэлхэ ёһотой.

Пар болон намарай пар хабартаа дахин хахалха ба хабар хахалагдаһан газар дээрэ тарилга хэхэ гээшэ ургасада тон муугаар нүлөөлнэ гэжэ манай республикын колхозуудта газар элдүүрилгын үнинэй дүй дүршэл харуулна. 1950 ондо илангаяа Иволгын, Кяхтын, Тарбагатайн, Бичурын болон бусад хэдэн аймагууд тарилгын урда тээ культиваци хэхэ түсэбөө дүүргэнгүйгөөр, пар ба намарай пар хабартаа дахин хахалһан, хабар хахалагдаһан газар дээрэ тарилга хэһэн ябадал ургасые бага болгоһон байха юм. Харин Кабанскын, Түнхэнэй аймагууд ехэнхи пар ба намарайнгаа пар культивацилһан, хабар хахалагдаһан тон бага талмай дээрэ тарилга хэһэн байгаа. Тэрэнэй эсэстэ эдэ аймагуудай колхозууд хүдөө ажахын культурануудай яһала һайн ургаса хуряажа абаһан ба мүнөө тарилгада хэрэглэгдэхэ үрһөөр өөһэдыгөө хүсэд хангаһан байна.

Пар ба намарай пар лапчата культиватораар культивацилагдаха, тэрээнтэй нэгэн доро борнойлогдохо ёһотой. Лапчата культиватор хүрьһые гүнзэгы бэшээр, нэгэ жэгдээр элдүүрилдэг ба буртаг ногоонуудые һайнаар отолдог юм. Культиватораар элдүүрилжэ эхилхын урда тээ тэрээнэй эринүүдэй хэр зүбөөр тааруулагдаһаниие шалгаха шухала. Культиваторай түрүүшын рядай эринүүдэй хоорондохи элдүүрилэгдээгүй газарые хоёрдохи рядайнь эринүүд алгадгүй элдүүрилжэ гараха ёһотой. Культиваторай эринүүдэй забһартайгаар элдүүрилдэг байгаа һаа, буртаг ногоонууд отологдонгүй үлэхэ байна бшуу.

Культивациин гүнзэгынь, илангаяа эгээн һүүлшын—тарилгын урда тээхи культивациин гүнзэгынь үрһэнэй таригдаха хэмжээнһээ доогуур байха ёһогүй. Энэ хадаа культиватораар элдүүрилэгдээгүй хүрьһэнэй үе дээрэ үрһэнэй таригдажа, дээрэһээ зөөлэн шоройгоор булагдаха арга боломжо олгоно. Эртын культурануудые — хабарай хара таряа, шэниисэ тариха газараа тарилгын урда тээхэнэ, оройн культурануудые — овёс, просо, гречихэ тариха газараа хоёр удаа: түрүүн буртаг ногоонуудай ургажа эхилхэдэ, хоёрдохёо—тарилга хэхын урда тээ культивацилха хэрэгтэй.

Шабарлиг хүндэ, үбэлдөө ехээр һуудаг, хабартаа нялдайдаг хүрьһэтэй Кабанскын, Түнхэнэй ба бусад хэдэн аймагуудай газар, мүн тэрэшэлэн буртаг ногоондо ехээр дарагдаһан пар болон намарай пар хабарай эртын борнойлгоһоо һүүлээр дисковэ лущильнигуудаар элдүүрилэгдэхэ гү, али дахин хахалагдаха байна. Манай условидо пар ба намарай пар хабартаа дахин хахалхада хүрьһэнэй шииг нойтые ехээр хатаадаг хадань, имагтал уһалагдадаг газарые гү, али хүрьһэндэ наг шэбхэ оруулха байгаа һаа дахин хахалха хэрэгтэй. Бэшэ ондоо ушарта пар ба намарай пар дахин хахалхын орондо культивацилха шухала.

Намарай хахалалгаар хүрьһэн доро оруулагдаһан ба хүсэд үжөөгүй соломын узуур, мүн тэрэшэлэн ургажа үрдеэгүй буртаг ногоонуудай үрһэнүүдые урбуулан гаргахагүйн тула пар болон намарай пар намар хахалһанда орходоо хабартаа гүйхэншэгөөр хахалхада дээрэ. Хабартаа хүрьһэндэ наг шэбхэ оруулха байгаа һаа, тэрэниие тараһанай һүүлээр газараа, тэрэ дары предплужниггүй плугаар 18—20 сантиметрһээ гүйхэн бэшээр хахалха ёһотой. Хэрбээ тэрээнһээ гүйхэнөөр хахалаа һаа, наг шэбхэнь хуурай шоройдо булагдажа, муугаар үжэхэ ба хүрьһэнэй шииг нойтые хатааха байна. Олон жэлэй ногоо таригдаһан газарай предплужнигтай плугаар хахалагдажа, һайнаар элдүүрилэгдэһэн байгаа хадань, тэрээниие тарилгын урда тээ дахин хахалһанай хэрэггүй, харин культиваци гү, али борнойлго хэхэдэ болохо. Зүгөөр намартаа хүрьһэнэйнь муугаар элдүүрилэгдэжэ, хүсэд зөөлэрүүлэгдэнгүй үбэлжэһэн газарые тарилгын урда тээ дисковэ культиватораар хоёр дахин элдүүрилхэ хэрэгтэй. Жэжэ үрһэтэ культурые элһэтэй хүнгэн ба элһэтэйшэг хүрьһэтэй газарта тариха байгаа һаа, тарилгын урда тээ газараа шүдэгүй катогоор даруулха ёһотой. Катогоор даруулхада таригдаһан үрһэн һалхинда үлеэгдэжэ, шорой дороһоо бултайхагүй байна. Мүн хүрьһэнэй доогуурхи үеын шииг нойтон үрһэнэй таригдаһан үе хүрэтэр татагдадаг юм.

Байгша ондо республикын зарим колхозууд хабар хахалагдаһан ехэ бэшэ талмай дээрэ тарилга хэхэ байна. Хүрьһэнэй шииг нойто тогтоохо зорилгоор хабарай хахалалта эртын болзорто предплужнигтай плугаар хэгдэхэ ёһотой. **Энэ хүдэлмэрие хаһа болзортонь дүүргэхын тула хахалагдаха участогуудые эртээнһээ шэлэн оложо, буртаг ногоонуудай шэлбэ суурнуудһаа, соломын узуурһаа сэбэрлэхэ хэрэгтэй. Оройн культурануудые тариха газар хахалхын урда тээ 4—5 сантиметрһээ гүнзэгы бэшээр дисковэ лущильнигаар гү, али дисковэ борнойгоор уридшалан лущени хэхэ шухала. Тиин буртаг ногооной дахин ургажа эхилхэдэнь гүнзэгы хахалалга хэгдэхэ байна. Лущени хадаа буртаг ногоонуудые ба хүдөө ажахын хоротодые—хорхойнуудые үгы хэхэ агротехническэ тон һайн хэмжээ ябуулга мүн.** Зүгөөр энэ хүдэлмэрие хожомдуулбал, хүрьһэн ехээр хатаха ба буртаг ногоонууд ургажа үрдеэгүй байжа, тарилгын урда тээ хэһэн лущениин аша туһань үзэгдэхэгүй болоно.

Хахалалгын һүүлээр тарилгын эхилтэр хүрьһэнэй нигтарха ба буртаг ногоонуудай ургаха хэмжээгээр культиваци хэгдэхэ зэргэтэй. Хартаабха, овощь ба корнеплодуудые тариха газар хабар эртэ, предплужнигтай плугаар 25—30 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалагдаха ёһотой.

Республикын колхознигууд, механизаторнууд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые хаһа соонь, үндэр шанартайгаар үнгэргэжэ, байгша ондо бүхы культурануудай үндэр баян ургаса хуряалгын найдамтай үндэһэ һуури табиха зорилготой.

М. Рампилова, агроном, хүдөө ажахын наукануудай кандидат.

ЭДЭНЭР ХЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭ

Яруунын мяханай совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэдэй суглаан болоод, Бичурын колхознигуудай хандалга зүбшэн хэлсэжэ, дэмжэбэ.

Малажалые хүгжөөхэ түсэбөө декабриин 5 хүрэтэр дүүргэхэ, 100 эхэ мал бүриһөө 100 тугал, 115 хурьга эшэгэ, 90 унага, эхэ гахай бүриһөө 15 поршоонхо абажа түлжүүлхэ, энэ жэлэй малай үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэхэ, малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушаалгаяа октябриин 1 хүрэтэр дүүргэхэ уялга түс коллектив абаа.

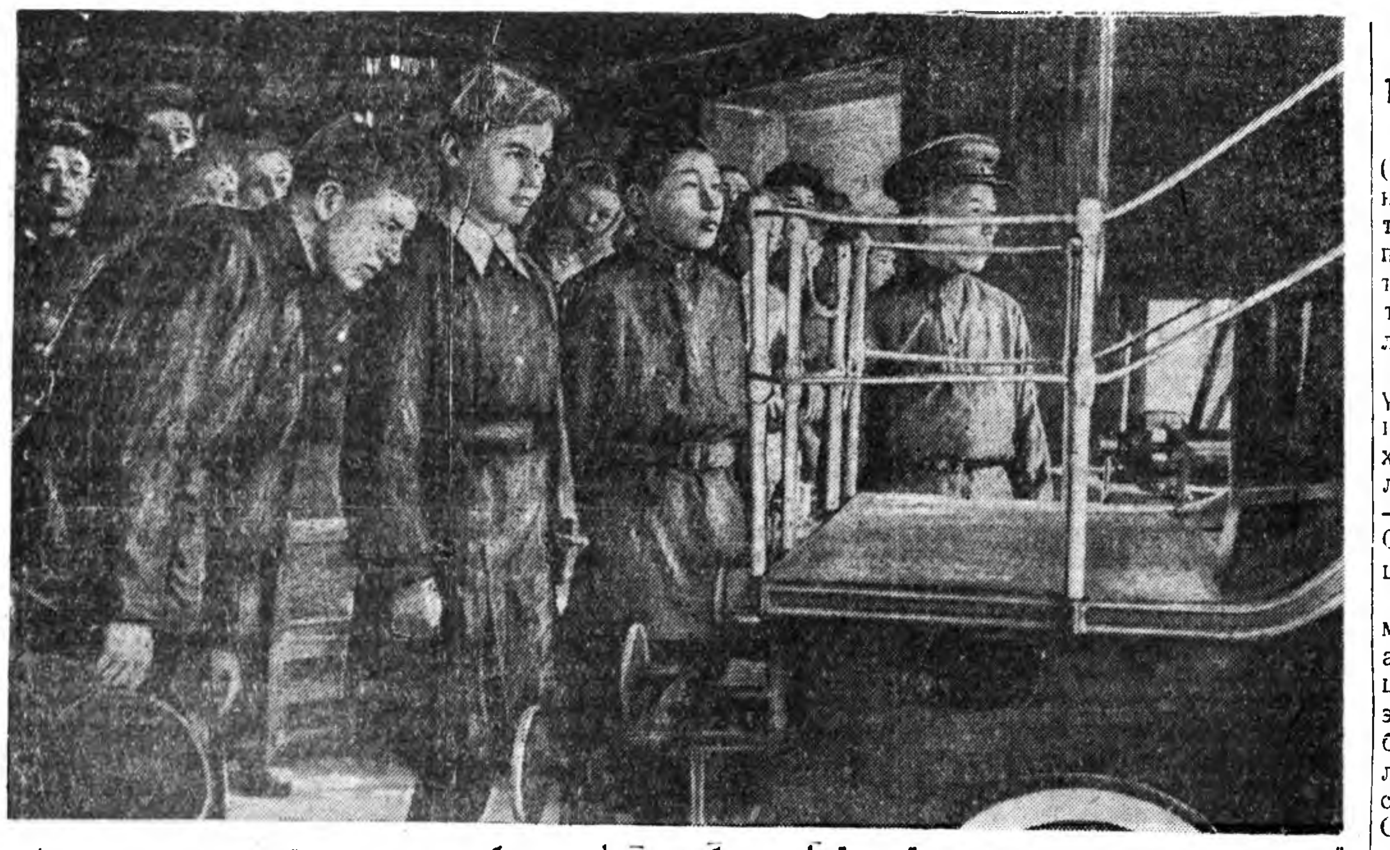
Тарилгаяа агротехническэ һайн болзор соо үнгэргэхэ, таряанай бүхы талмайһаа дунда зэргээр гектар бүриин 14 центнер орооһото культура ургуулха ба овощной культурын һайн ургаса абаха, таряа тушаалгаар октябриин 1 хүрэтэр гүрэнтэй тоосохо, пар ба намарай пар хахалалгаяа, культиваци хэлгэеэ хаһа саг соонь дүүргэхэ гэжэ эдэнэр шиидээ.

Совхозой зарим түрүүшүүл дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа. Тракторист Добрынин өөрынгөө халаан соо СТЗ-НАТИ трактораар 1200 га, тракторист нүхэр Нимбуев мүн иимэ маркын трактораар 1000 га, тракторист нүхэр Кузьмин С—60 трактораар 1500 га газар элдүүрилхэ, горючи ба түрхилгын материал арбилха уялга абаа.

Абаһан уялгануудаа дүүргэхын тулада совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэржэ байна.

Мүрысөөнэй дүнгүүд һара бүри шалгагдажа, бригаданууд, гүүргэнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байха юм. Эрхим гүүртэнүүдтэ, отаранuудта, тракторна бригадануудта үгэхын тула дамжуулгын хоёр Улаан туг бии болгогдоо

Ж. Бадмаев.

Ажалай резервнүүдэй училищинууд болон һургуулинуудай уранһайханай самодеятельностиин ба үйлэдбэриин амжалтануудай 12-дохи республиканска харалга апрелиин 15-да үнгэргэгдөө.

Һайндэрэйхеэр хубсалһан һурагшад Ленинэй ордекто паровозо-вагонно заводой культурын Ордондо үглөөнһөө хойшо сугларжа, үйлэдбэриин ба уранһайханай самодеятельностиин талаар түйлаһан амжалтануудаа хараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дубинин (ЖУ—1), Шитин (ЖУ—2), Усольцев (ФЗО № 8) гэгшэд № 2 Железнодорожно училищиин экспонат — паровозой моделине хаража байна.

Е. Кондратьевай фото.

Һурагшадай IV городской математическа олимпиада

Дунда һургуулинуудта математическа культурые улам саашадань дэбжүүлхын тула Бурят-Монголой пединститудай математикын кафедра жэл бүри городой һургуулинуудай 9—10 классуудай һурагшадай дунда математическа олимпиада үнгэргэдэг.

Пединститудта апрелиин 15-да IV-хи математическа олимпиадын дүнгүүдтэ зорюулагдаһан вечер болоо. Энэ олимпиада хоёр тураар үнгэрһэн байна. Нэгэдэхи туртань городой һургуулинуудай 100 гаран һурагшад хабаадалсажа, гэр гэртээ 10—10 задача бодоһон байна. Хоёрдохи туртань 5 — 5 задача бодогдоо. Энэ тур апрелиин 8-да пединститудта үнгэрөө.

Олимпиада хадаа математическа наукые һурагшадай жэл ерэхэ бүри гүнзэгыгөөр шудалдаг боложо байһыень, программынгаа материалые гүйсэд ойлгодог болоһыень харуулаа.

№ 1 һургуулиин һурагшад Гелев (10 кл), Югов (10 кл), Геннадий Ким, Макарчук, № 68 һургуулиһаа Олег Зуев, № 18 һургуулиһаа Корнилов, Цыбикова, № 2 һургуулиһаа Федорова ба бусад олимпиадада илажа гараа. Тэдэнэр готовальни, дурамбай, Пушкинай зохёолнуудай бүхы томууд гэхэ мэтын шагналнуудые абаа.

Ч. Цыдыпов.

Түрүү фельдшерскэ пункт

Толтойн фельдшерскэ пункт Түнхэнэй аймаг дотор эрхим һайн пунктнуудай нэгэн гэжэ тоологдоно. Энэ пунктые даагшаар 1949 онһоо хойшо медицинскэ фельдшер нүхэр Д. Бандеева хүдэлмэрилнэ. Тус пункт Сталинай ба ВКП(б) ЦК-гэй нэрэмжэтэ хоёр колхозуудые хангана. Медикамент ба боолтын материалнуудаар тус пункт таһалгаряагүй хангагдадаг.

Дифтери үбшэнһөө һэргылхэ тарилга һаяхан эндэ ехэ эмхи гуримтайгаар үнгэргэгдөө. Нүхэр Бандеева үбшэнһөө һэргылгын хэмжээ-ябуулгануудта хододоо анхаралаа хандуулдаг юм. Тиимэһээнь тэндэхи нютагта халдабарита үбшэн гарадаггүй.

Бандеева хадаа арад зоной дунда санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Малажалай фермэнүүдээр хододоо ябажа, малшадта медицинскэ туһаламжа үзүүлнэ. Гадна, ариг сэбэрые сахилга тухай тодо һонор хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Байгша оной ганса январь һарын турша дотор элдэб медицинскэ темэнүүд дээрэ 68 хөөрэлдөөнүүдые нүхэр Бандеева ажалшадай дунда үнгэргэһэн байна. Һүүлэй үедэ «Туберкулез үбшэнтэнэй өөһэдынь сахиха гигиенэ», «һурагшадай гигиенэ» «нэгэ наһа хүрөөдүй үхибүүдые зүбөөр эдеэлүүлгэ ба хүмүүжүүлгэ» гэһэн ба бусад хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Иигэжэ ажалладаг дээрэһээ нүхэр Бандеева ажалша олоной дунда ехэ хүндэтэй болоо.

И. Баженов.

ҺУРАЛСАЛАЙ АЖАХЫН МТФ

Бурят-Монголой зооветинститудай һуралсалай ажахын һүнэйтоварна фермынхид малайнгаа үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ байна. Үхэрэйнь байранууд соо электричество носодог, электрическэ аргаар үнеэдээ һаадаг, үхэрнүүдээ автоматическаар уһалдаг болонхой. Мүнөө тарганаар үбэлжэһэн үнеэдһээнь сүүдхэдээ 10—20 литр һүн гарана, тугалнуудайнь амидын шэгнүүр һарадаа 20—30 килограммаар нэмэнэ.

Түрүү һаалишад Орлова, Ахменьева гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө дирекциин шанда хүртэһэн байна.

Институдай студентнэр малшадай дунда политическэ темээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэтэйгөө хамта, тэдэнэрэй практическа хүдэлмэридэнь туһалалсана.

Г. Жанчипов.

ТҮРҮҮШЫН ТУРНИР

Ахын аймагай центр — Орлик тосхондо шатарай турнир түрүүшынхеэ үнгэргэгдөө. Энээндэ 16 шатаршад хабаадалсаба. Турнир хоёр үдэрэй турша дотор үргэлжэлөө.

Шатаршад Ч. Митыпов, Н. Мунконов хоёрой һүүлшын парти ехэ тулалдаатайгаар үнгэрбэ. Тэдэнэр адлихан очконуудтай болошоод, шүүһэн лэ нэгэниинь түрүү һуури абаха байгаа. Теэд, залуу шатарша Мунконов нүгөөдынгөө ноёной урдаһаа хүбүүдээрээ тон шадабаритайгаар добтолон шүүгээ. Тиигэжэ 13 очко абаһан Н. Мунконов түрүү һуури эзэлбэ. 2-дохи һуурида Ч. Митыпов, 3-дахи һуурида С. Николаев гэгшэд гараа.

Д. Дугаров.

Латино-американска оронууд тушаа США-гэй политика тухай

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 20. (ТАСС). Латино-американска оронууд тушаа США-гэй политика тухай США-гэй коммунистическэ партиин Национальна комитедэй түрүүлэгшэ Вильям Фостерой статьяе «Дейли Уоркер» газетэ толилбо.

«Вашингтондо һаяшаг боложо үнгэрһэн, латино-американска оронуудай ба США-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн хадаа,—гэжэ Фостер бэшэнэ,—Латинска Америкын арадуудые США-гэй дарлаха ябадал улам шангадхаа.

Америкые ба американска демократие «советскэ агрессиһээ» абарха шухала гэһэн энеэдтэй шалтагаан дурдан, тус оронуудта эсэргүү дарлалтые бүри ехэ болгобо. Латинска Америкын бүхы делегадууд бодото дээрээ хархис засагай түлөөлэгшэд байба, тиихэдэ США-гэй түлөөлэгшэ хадаа Уолл-стридэй хархис нюурнуудай идеянуудые номногшонь байгаа.

Зүблөөнэй баталан абаһан гол резолюци дэлхэйн баруун хахадые Уолл-стридэй эзэмдэн зонхилхо зорилготойгоор зохёогдоо. Тэрэнь, сэрэгэй, политическэ ба экономическа—гурбан разделһээ бүридэнэ.

Рио-де-Жанейродо баталагдаһан договорые үндэһэ болгоһон, сэрэгэй разделынь Холбоото Штадуудай туһаламжатайгаар Латинска Америкые ремилитаризацилха ябадал шангадхахаар хараална.

Хоёрдохи разделынь демократие усадхаха зорилгоор дэлхэйн баруун хубиин арадуудай хоорондо «хани харилсаа» байгуулха хэдэн олон аргануудые дурадхана.

Резолюциин гурбадахи (экономическа) разделынь иимэ гэбэл: Латинска Америкын түлөөлэгшэд экономическа туһаламжын талаар Холбоото Штадуудһаа хэдэн олон эрилтэнүүдые хэхэ бодолтойгоор конференцидэ ерэһэн байгаа. Тохёолдоһон ушарые ойлгоод, Трумэн өөрынгөө программын дүрбэдэхи пунктын ёһоор, «техническэ туһаламжа» үзүүлхэб гэжэ делегадуудые найдуулаа. США-гэй зүгһөө латино-американска оронуудта хэгдэһэн эрилтэнүүд хадаа латино-американецууд Уолл-стридэй сэрэгэй ябуулгануудые экономическа дэмжэхээр бэлэн байха ёһотой гэжэ харуулаа..

Иимэ милитаристска программа Латинска Америкын арадуудые ханаахагүй. Тэдэнэй ажабайдалай интересүүд зүблөөнэй резолюцинууд соо хэлэгдэһэн зорилгонуудһаа тад ондоо байна. Тус арадууд дайе бэшэ, харин эб найрамдалые хүсэнэ.

Гоминдановецуудые США зэбсэгээр хангана

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 20. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын вашингтонско корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, гоминдановска сэрэгүүдые һургахын тула Холбоото Штадууд 100 хүнэй составтай сэрэгэй миссиые Тайвань эльгээхэеэ байна. Буу зэбсэгүүдые Тайвань эльгээнэ. Корреспондентын хэлэһэнэй ёһоор, ерэхэ финансова жэлдэ 50 миллион долларай сэнтэй буу зэбсэгүүд эльгээгдэхэ юм, США-гэй мисси Тайванай «обороно» бэлэдхэхэ ябадалдань гоминданда туһалха юм гэжэ официальна нюурнууд мэдүүлнэ.

Иранай урда зүгтэ болоһон событинууд тушаа

ТЕГЕРАН, апрелиин 19. (ТАСС). «Маджмар» газетэ иигэжэ мэдээсэбэ: нефтиин олзоборилгонуудтахи эсэргүүсэн бодоһон хүдэлмэришэдтэй нэгэн һаналтай байһанай тэмдэг болгон, англо-иранска нефтяной компаниин техническэ һургуулиин һурагшад Абаданда апрелиин 12-то демонстраци хэбэ. Тэрэнэй үедэ демонстрантнуудые буудаха гэжэ солдадуудта захирһан байна. Тус захиралтые бэелүүлхэеэ арсаһан нэгэ солдадые сержант Монзави буудажа алаа. Эсэргүүсэн бодоһон хүдэлмэришэдые буудахаяа арсаһан офицер ба хэдэн солдат арестовалагдаад, сэрэгэй сүүдтэ үгтөө.

Апрелиин 13-да Исфаганда хүдэлмэришэдые буудахаяа арсаһан ушарһаань полициин тушаалта нэгэ хүниие полицейскэ офицер Самани револьверээр буудажа алаа гэжэ «Маджмар» газетэ мэдээсэнэ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

☆ «Корал Си» гэжэ американска авианосец 5 эсминец дахуултайгаар Ливорно (Итали) ерэбэ.

☆ Линцын (Австриин американска эзэмдэлгын зоно) сүүдэй сенат хадаа бузар эсэсовец ба фашистска пропагандист байһан, сэрэгэй гэмтэн Эрих Кернмайер гэгшые һая сүлөөлөө.

☆ Баруун Берлинэй ажалай биржэнүүдэй мэдээгээр, мүнөө баруун-германска 18 наһа хүрэтэрхи наһанай залуушуулай дунда 24 мянга гаран хүдэлмэригүйшүүл бии гэжэ АДН агентство мэдээсэнэ.

☆ «Финляндиин эб найрамдалай тала баригшад» гэжэ организациин саг үргэлжын комитет США-гэй президент Трумэнда бэшэг эльгээгээ. Эб найрамдалай түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэ, негритянска прогрессивнэ эрдэмтэ профессор Дюбуа гэгшые американска хархис нюурнуудай хэһээн мүрдэжэ эхилһэн тушаа эрид протест мэдүүлбэ.

(ТАСС).

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главн... командованиин мэдээ...

ПХЕНЬЯН, апрелиин ... (ТАСС). Центральна ба ... фронтнуудай бүхы участ... дээрэ Арадай армиин часть... Хитадай һайндуратантай хам... ябажа, хамгаалгын байлда... дые хэбэ.

Англо-американска интер... нүүдэй сэрэгүүд 38-дахи ... лельһээ хойшоо добтолжо ... жэлһөөр.

Корейскэ арадай-демократи... республикын Арадай ар... Главна командованиин мэд... нэй ёһоор, Корейскэ Арадай ... миин ба Хитадай һайндурат... газарай частьнууд апрелиин ... дайсанай 10 самолёдые буу... унагаагаа.

Арадай армиин авиаци аг... байлдаануудта дайсанай 3 с... лёдые буудажа унагааба.

Корейскэ Улаан Хэрээһ... Обществын протест

ПХЕНЬЯН, апрелиин ... (ТАСС). Корейскэ Улаан Хэрээ... нэй Обществын ЦК-гэй мэдүү... Корейын центральна телегр... агентство толилоо. Хүнэй ... лиин ба уласхоорондын ... нормонуудые американска ... нин бүдүүлигээр эбдэһэн ту... тус мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

Корейскэ Арадай-Демократи... ка Республикын правитель... Улаан Хэрээһэнэй тэмдэгтэ... больницануудта ба эмнэлгын ... сад эмхи зургаанууда амер... ска самолёдуудай зэрлиг му... гаар добтолһон тушаа эрид ... тест олодахин мэдүүлһэн ... Гэбэшье, һандаралгата добт... нууд хэгдэжэ үргэлжэлһөөр, ... Нэгэдэмэл Нацануудай Орга... ци дуугай байжа, Кореядэхи ... периалистнуудай бузар аашан... дые үргэдхэнэ.

Һүүлэй үедэ американска ... рай дээрмэшэд Улаан Хэрээ... Обществын тэмдэгтэй боль... нуудые Тхончхон, Вонсан, П... ян ба бусад городуудта һанд... һан ба шатааһан байна. Тэр... гадна, Улаан Хэрээһэнэй ... ральна аптекэ, Улаан Хэрээ... эмүүдэй склад, Улаан Хэрээ... фармацевтическэ фабрика, К... скэ Улаан Хэрээһэнэй Об... вын центральна комитедэй б... бомбодуулан һандаргагдаа.

Эдэ бузар добтолгонуудай ... олон зуун медицинскэ хүдэл... лэгшэд,—врачууд, медсестра... аптекэнүүдэй хүдэлмэрилэгш... Улаан Хэрээһэнэй уездна ко... дүүдэй хүтэлбэрилэгшэд алаг... гү, али шархатаһан байна. ... ницануудта эмнүүлжэ байһан ... зуун хүн алагдаһан гү, али ... дохёо хүндөөр шархатаһан ... юм.

Харюусалгата редактор Б. А. ОЧИР...

Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол

Улан-Удэ город *№ 61* *Соведүүдэй Байшан*

Ой модые гал түймэрһөө хамгаалха хэмжээнүүд тухай

«СССР-эй ой модонууд соо гал түймэрэй аюулһаа һэргылхэ гуримуудые баталха тухай, тэрэшэлэн ой модые гал түймэрһөө һэргылгые шангадхаха хэмжээ-ябуулганууд тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй 1949 оной апрелиин 6-най № 1334 тогтоолтой зохилдуулан, Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтоогоо:

1. Ой модонууд соо гал түймэрэй аюулһаа һэргылхэ шухала бүхы хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгын ба 1951 ондо ойн гал түймэртэй тэмсэл эмхидхэлгын түлөө харюусалгые:

а) БМАССР-эй гүрэнэй ой модоной фондын территори дээрэ—Бурят-Монголой ой модоной ажахын Управленидэ ба тэрэнэй лесхозуудта;

б) Баргажанай булганай заповедингэй территори дээрэ—заповедингэй управленидэ;

в) ой модоной фондтой ондоо организацинуудай, тэрэ тоодо колхозуудай ба модо бэлэдхэгшэдэй территори дээрэ—тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ даалгаха.

2. Аймагуудай ба сомонуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдтэй зүбшэлэн, шэлбүүһэтэ модод соогуур гараһан зарим харгынуудые саг зуура хаахыень лесхозуудта зүбшөөрхэ.

3. Энэ жэлэй апрелиин 15-һаа хожомдуулангүй, модо зөөдэг харгынуудай хоёр талаарнь 10 метр үргэнтэй газартахи модоной үлэгдэлнүүдые, шэлбүүһэнүүдые ба шаталаг ондоо материалнуудые сэбэрлэхэ, түймэрэй болохо бүхы хугасаа дотор тэдэниие аюулгүйгөөр байлгахыень бүхы модо бэлэдхэгшэдые уялгалха.

5. Аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдые:

а) гал түймэр сараха тухайда лесхозуудай оперативна түсэбүүдые 1951 оной мартын 15-һаа хожомдуулангүй баталхыень;

б) ой модоной түймэр сараха ажалай ба транспортна түлбэритэ хүдэлмэридэ уялгын гуримаар нютагай хүн зониие хабаадуулхыень;

в) гал түймэрһөө һэргылхэ хэмжээ-ябуулгануудые (түймэр сараха харгынуудые, ойн түймэр сараха авиацида аэродромуудые бариха, ойн авиациин хүдэлмэрилхэ районуудта горючи ба түрхихэ тоһо зөөхэ) бэелүүлхын тула хүдэлмэришэдые ба транспортые лесхозуудта үгэхыень;

г) ойн түймэр саралгада элсүүлэгдэһэн хүнүүдые транспортна хэрэгсэлнүүдээр хангахыень;

д) түймэрэй болохо үе соо шухала хэрэгтэй автомашинануудые, горючи ба моридые фуражын запастайгаар дежурна транспорт болгон ой модо хамгаалха органуудай мэдэлдэ үгэхыень;

е) ой модоной түймэртэй тэмсэхэ шиидхэбэри гаргаха ба тэрэнээ сомсоведүүдэй, нютагай зоной, мүн модо бэлэдхэдэг ба бусад организацинуудай хүдэлмэришэдэй мэдэрэмжэдэ хүргэхыень;

ж) ой модоной түймэртэй тэмсэхэ хэмжээнүүд ба түймэрһөө һэргылхэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэ тухайда квартал соо нэгэнһээ үсөөн бэшээр лесхозуудай директорнүүдэй ба леснигүүдэй элидхэл соносохыень;

з) ойн түймэрһөө һэргылхэ ба унтарааха хэмжээнүүдые саг соонь абаагүйн түлөө энгэй хүнүүдэй, мүн организацинуудай ба эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусаха тухайда, ой модые хамгаалха хэмжээнүүд тухайда нютагай хүн зоной дунда аймгүйсэдкомуудай, лесхозуудай, лесничествонуудай, сомсоведүүдэй ба һургуулинуудай хүсөөр ойлгуулгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхыень уялгалха.

5 Колхознигуудай хүсөөр колхозуудай ой модые хог богһоонь сэбэрлэхэ, ой модо хамгаалхын тулада ойн сторожнуудые табихыень колхозуудай түрүүлэгшэнэрые уялгалха.

6. Түймэрэй болодог сагһаа урид түмэр харгы шадархи зурууд газарые хог богһоонь сэбэрлэхэ, түмэр харгын лини дээгүүр патруль табиха, ой соогуур гарадаг паровозуудта ошо тогтоохо түхеэрэлгэ тодхохыень Зүүн-Сибириин түмэр замай IV отделениин начальник нүхэр Николаевые уялгалха.

7. Түймэрэй болодог үе соо ой модо хамгаалгын ба ойн администрациин хүдэлмэрилэгшэдые ондоо ямаршье хүдэлмэридэ табихыень хорихо.

8. Ой модоной ажахын управлениин органуудта хамаатай мори унаа, автомобильна ба моторно транспортые түймэрэй болодог үе соо ондоо хүдэлмэридэ хэрэглэхыень хорихо.

9. Ойн түймэртэй тэмсэхэ аймагуудай комиссинуудые: аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ (тройкын түрүүлэгшэ), РО МГБ-гэй начальник ба лесхозой гү, али леснигэй составтайгаар байгуулха.

10. Тус тогтоолой гүйсэдхэлые хиниха ба шалгахыень Бурят-Монголой ой модоной Управленидэ даалгаха.

МҮНӨӨДЭР КИНО, ТЕАТРНУУДТА

ОПЕРО БА БАЛЕДЭЙ ТЕАТРТА — «Улаан мак» (8 час 30 минутаһаа).

ОРОДОЙ ДРАМАТИЧЕСКА ТЕАТРТА— Городой түрүү һуурини түлөө «бүхэшүүлэй классическа барилдаан» (8 час 30 минутаһаа).

Кинотеатр «ПРОГРЕСС» — «... (16, 18, 20, 22 часуудһаа, 23 ч... минутаһаа).

Кинотеатр «ЭРДЭМ» — «Чапа... 17, 19, 21, 23 часуудһаа).

БМАССР-эй МГБ-гэй милициин Управлениин Госавтоинспекци

Автоажахынуудай ба эмхи зургаануудай бүхы хүтэлбэрилэгшэдтэ, автомототранспортын эзэд...

БМАССР-эй МГБ-гэй Милициин Управлениин Госавтоинспекци хадаа 1... оной майн 1-һээ июниин 15 хүрэтэр республикын автомототранспортые ... жээтэ (хахад жэлэй) техническэ харалга хэгдэхэнь гэжэ мэдээсэнэ.

Автомобильнууд, резиновэ мөөритэй тягачнууд, прицепүүд ба хахад ... цепүүд, мотоциклнууд техническэ харалгада хабаадуулагдаха.

Харалга хэхын тула:

а) Автотранспортые техническэ зохихо байдалдань оруулха ба ... шэрдэхэ.

б) Техническэ харалгада хабаадуулагдаха автомобиль ба тягач бүх... түлөө 5 түхэригөөр, мотоцикл, прицеп ба хахад прицеп бүхэнэй түлө... түхэригөөр бодожо, Госбюджедэй счедто (раздел 12, § 7) Госбанкда ... оруулха.

в) Заводһоо гараһан үдэрһөө хойшо ба капитальна һүүлшын заһ... хэһэн үдэрһөө хойшо хэды километр ябаһан тухай заажа, автомото... список хэхэ.

Автопаркын список, Госбанкда мүнгэ түлэһэн тухай квитанци ба те... ческэ паспортнуудые—техническэ харалга хэхэ үедэ харуулха.

г) Улан-Удэ городой райондо ба город шадар һуудаг гражданинуудай ... дын мотоциклнууд ба автомашинануудтай байгаа һаа, энэ оной майн 5-... июниин 5 хүрэтэр Ленинэй улицын № 12-то байдаг Госавтоинспекциин ха... ралгын пунктда асаржа харуулха.

Автоажахынуудта автомототранспортын техническэ харалга хэхэ бол... дахин мэдээсэгдэхэ болоно.

Дээрэ дурсагдаһан эрилтэнүүдые болзор соонь дүүргээгүй ба... гэмтэ нюурнууд, ССР Союзай Совнаркомой 1936 оной июлиин 3-най № 1... тогтоолой үндэһөөр 300 түхэригэй яла түлэхэ болоно.

БМАССР-эй МГБ-гэй Милициин Управлениин Госавтоинспекци.

Адрес редакции г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н-03380. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.